

ми са чини, са чудите! Азъ виждамъ, че вие сте имале за мене съвсѣмъ друго понятие. Вие сте мислили да видите грубъ и неученъ тиранинъ. Азъ ща да ви кажа, че са занимавамъ даже и съ тиранството по философическа причина. Азъ намирамъ врѣдъ, въ сичката природа, само единъ неизмѣнимъ законъ, а именно правото на силния надъ слабиятъ. Голѣмите дървета заглушаватъ малките; а лѣвѣтъ царува въ горите, защото основава своите правдини на ногтете си и защото има несравними мускули. Природата е казала на силните: „властта е за васъ.“ Онзи, който са осѣща силенъ и не употребява своята сила, е глупавъ. Даже и най-последниятъ блюдолизецъ, който са оплаква отъ деспотизмътъ ми, смазва на сѣка своя крачка цѣли хиляди животинки, които оглушаватъ своите незабѣдъжими царства съ своите отчаянни викове и съ своите справедливи проклетия противъ тоя безчестенъ блюдолизецъ, който е тѣхнанъ тиранинъ. Увѣрявамъ ви, че въ архивата и на най-малките мравунечи, които са виждатъ равни съ земята, съществуватъ грамади томове, които свидѣлствуватъ за това, че въ еди-коя година отъ основаниято на тоя мравунекъ половината отъ свободниятъ мравунски народъ е погинала отъ нашествието на тоя или на оня деспотъ. Разбира са, че тая нещастна година е била нещастна само за това, защото кракътъ на блюдолизецътъ е стѣпилъ надъ мравунекътъ изненаданно. Така въ е, мой господине, законътъ на природата. Сѣка стѣпка на безчисленните живи същества натиска друга стѣпка. Ето, Мюзедине, дѣ са захваща притѣснението и дѣ са свѣршва. Да ма припознаятъ безъ да съставатъ избране и безъ да рѣшатъ да бѣда или да не бѣда — въ това вече са заключава злоупотрѣбение на властта. Притѣснението е принадлежност на свѣтътъ, слѣ-